

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/49/2016
Identifikačné číslo spisu:	7613229535
Dátum vydania rozhodnutia:	24.04.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:7613229535.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne R. Y., bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. Jánom Lemešom, advokátom so sídlom v Košiciach, Žižkova č. 19, proti žalovanému EURO CASH s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, ČSA č. 24, IČO: 36 637 301, zastúpenému JUDr. Ondrejom Sochorom, advokátom so sídlom v Banskej Bystrici, Profesora Sáru č. 3873/44, o určenie neplatnosti právnych úkonov, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 6 C 309/2013, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 22. októbra 2015 sp. zn. 2 Co 817/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Rozsudkom z 9. júna 2014 č.k. 6 C 309/2013-143 Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia neplatnosti zmlúv uzavretých so žalovaným 28. novembra 2012, a to: a/ zmluvy o podnikateľskom úvere zabezpečenom nehnuteľnosťou v katastrálnom území T. zapísanou na liste vlastníctva č. XXXX, b/ zmluvy o rezervácii finančných prostriedkov a c/ zmluvy o zriadení záložného práva; pre prípad, že by sa súd nestotožnil s jej názorom o neplatnosti týchto zmlúv, žiadala určiť, že je čiastočne neplatná zmluva uvedená pod a/. Zamietnutie žaloby odôvodnil súd prvej inštancie tým, že žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem na ňou požadovanom určení [§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“)]. Rozhodol tiež o trovách konania.

2. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 22. októbra 2015 sp. zn. 2 Co 817/2014 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa právneho názoru odvolacieho súdu je neprávny záver, podľa ktorého žalobkyňa nepreukázala naliehavý právny záujem v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. Súdu prvej inštancie preto uložil povinnosť v ďalšom konaní posúdiť vecnú stránku žaloby a zaoberať sa všetkými námietkami žalobkyne spochybňujúcej platnosť uzavretých zmlúv.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie s odôvodnením, že v konaní došlo jednak k vade uvedenej v § 237 ods. 1 O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), jednak k tzv. inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Podľa jeho názoru spočíva napadnuté rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) a je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne. Odvolaciemu súdu vytkol, že rozhodol bez bližšieho vysvetlenia, ako dospel k záveru, že žalobkyňa má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Z týchto dôvodov žiadal napadnuté uznesenie buď zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, alebo zmeniť (a potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie).

4. Žalobkyňa sa k dovolaniu písomne nevyjadрила.

5. Dovolanie bolo podané 10. februára 2016. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Dovolanie je procesný úkon strany adresovaný súdu. Dovolateľ ním prejavuje vôľu vyvolať účinok spočívajúci v prelomení právoplatnosti napadnutého rozhodnutia a uskutočnení meritórneho dovolacieho prieskumu.

7.1. Dovolaná podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých podľa vtedy účinnej právnej úpravy nebol daný dôvod pre zastavenie konania alebo odmietnutie dovolania, vyvolali procesný účinok umožňujúci a zároveň prikazujúci dovolaciemu súdu uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

7.2. Tie dovolania podané do 30. júna 2016, v prípade ktorých bol podľa vtedajšej právnej úpravy daný dôvod na zastavenie dovolacieho konania alebo odmietnutie dovolania, tento procesný účinok nemali (porovnaj tiež I. ÚS 4/2011 a II. ÚS 172/03).

8. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok tých dovolaní uvedených v bode 7.1., ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej, právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa, v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný [viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. PL. ÚS 36/1995].

9. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu iba vtedy, pokiaľ to zákon pripúšťal (viď § 236 ods. 1 O.s.p.). Dôvody prípustnosti dovolania proti rozsudku vymedzoval § 238 O.s.p. a proti uzneseniu § 239 O.s.p. Dovolanie bolo prípustné proti každému rozhodnutiu tiež vtedy, ak v konaní došlo k najzávažnejším procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 O.s.p.

10. V danom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie, dovolanie ale nesmeruje proti uzneseniu so znakmi niektorého z uznesení uvedených § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. Uznesenie, ktorým dovolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, nie je v týchto ustanoveniach uvedené.

11. Rozhodovacia prax najvyššieho súdu sa do 30. júna 2016 ustálila na názore, podľa ktorého zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu bolo možné napadnúť iba z dôvodov relevantných v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. (viď judikát R 34/1995).

12. Žalovaný vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. nenamietal a vady tejto povahy nevyšli v dovolacom konaní nevyšli najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

13. Podľa názoru dovolateľa mu odvolací súd odňal možnosť konať v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu konania uvedenú v tomto ustanovení išlo v prípade procesne nesprávneho postupu súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožnila realizácia jeho procesných oprávnení.

14. Najvyšší súd sa v danom prípade stotožňuje so závermi, ku ktorým došiel v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 208/2014; v ňom uviedol, že „ak odvolací súd v niektorej veci zruší rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 O.s.p. a vec mu vráti na ďalšie konanie, napriek tomu, že pre to neboli dané procesné predpoklady a namiesto bolo iné rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.), ide o nesprávne rozhodnutie. Takéto nesprávne rozhodnutie ale nemožno stotožňovať s procesnou vadou konania odnímajúcou účastníkovi možnosť realizovať jemu patriace procesné oprávnenia v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Toto ustanovenie totiž dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu (procedúrou prejednávania veci), nie s jeho rozhodovaním. Navyše, po vrátení veci na ďalšie konanie súd pokračuje v prejednávaní veci a účastníkom konania zostávajú zachované ich procesné oprávnenia“. I keby teda (prípadne) došlo v danej veci k nesprávosti vytýkanej dovolateľom, nemohlo mať zrušenie rozhodnutia súdu prvej inštancie za následok odňatie možnosti procesných strán pred súdom konať.

15. Podľa názoru žalovaného mu bola odňatá možnosť pred súdom konať tým, že uznesenie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, nepreskúmateľné a arbitrárne. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou najvyššieho súdu považovaná nie za procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., ale za tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 111/1998). Ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 O.s.p. (resp. § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“. Na zásade, že nepreskúmateľnosť nie je vadou konania, zotrvalo aj neskoršie zjednocujúce stanovisko najvyššieho súdu uverejnené pod R 2/2016. V danom prípade nedáva obsah spisu žiadny dôvod pre uplatnenie druhej vety tohto stanoviska - v dovolaní napadnutom rozhodnutí sú zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody.

16. Pokiaľ sa v dovolaní namieta, že v konaní došlo k tzv. inej procesnej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), dovolací súd uvádza, že právna úprava účinná do 30. júna 2016 považovala vadu tejto povahy za relevantný dovolací dôvod, ktorý však prípustnosť dovolania nezakladal (pozri viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011).

17. Obdobne do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladalo (a účinky umožňujúce meritórny dovolací prieskum nevyvolávalo) ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä judikát R 54/2012, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nešlo totiž o vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by podľa § 238 O.s.p. zakladal prípustnosť dovolania.

18. Z týchto dôvodov došiel najvyšší súd k záveru, že dovolanie žalovaného, ktoré bolo v danom

prípade podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 procesne neprípustné, nevyvolalo procesný účinok umožňujúci dovolaciemu súdu, aby uskutočnil meritórny dovolací prieskum napadnutého rozsudku. Najvyšší súd preto dovolanie žalovaného odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

19. Dovolací súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.